

7. 3. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Odklad provedení exekuce v důsledku složení jistoty a využití tohoto institutu v praxi

V listopadu 2015 uplynulo pět let od doby, kdy byl do zákona č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „exekuční řád“) vtělen institut jistoty. Využívání tohoto institutu je však dosud spíše sporadické a ani judikatura mu příliš pozornosti nevěnovala. Institut jistoty je přitom instrumentem, jehož realizací může povinný dosáhnout odkladu provedení exekuce, a to až do pravomocného rozhodnutí o jeho návrhu na zastavení exekuce.

DBK PARTNERS®

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Samotný institut jistoty je upraven v ustanovení § 54 odst. 5 exekučního řádu, podle kterého k rozhodnutí o odkladu provedení exekuce je nezbytný návrh povinného a složení jistoty ve výši vymáhané pohledávky, nákladů oprávněného a nákladů exekuce. V důsledku splnění těchto podmínek ze strany povinného rozhodne soudní exekutor nebo exekuční soud i o tom, že povinný není nadále vázán zákazy nakládat se svým majetkem (tzv. generální a speciální inhibitoria, upravená exekučním řádem).

Účelem institutu jistoty je zvýšení ochrany zájmů povinného i oprávněného. Oprávněný má zajištěnou úhradu své pohledávky ze složené jistoty pro případ zamítnutí návrhu na zastavení exekuce (jestliže by totiž k zastavení exekuce nedošlo, použije se jistota na úhradu vymáhané pohledávky, nákladů oprávněného a nákladů exekuce). Povinný by měl být naproti tomu po dobu řízení o jeho návrhu na zastavení exekuce chráněn před úkony exekutora směřujícími k provedení exekuce a spočívajícími například v prodeji jeho nemovitého majetku apod. Nerespektování takového zákazu ze strany exekutora je považováno za kárné provinění. Kárný senát Nejvyššího správního soudu dospěl ve svém rozhodnutí č.j. 15 Kse 1/2012-137 k jednoznačnému závěru, že je závažným porušením výkonu činnosti exekutora, pokud nerespektuje skutečnost, že povinný složil u exekutora jistotu ve smyslu ustanovení § 54 odst. 5 exekučního řádu, kterou jednoznačně označil, a kterou spojil s návrhem na odklad, a pokud s touto jistotou nakládá jako s vymoženým plněním. Zákon totiž poskytuje povinnému garanci, že v případě zastavení exekuce je exekutor povinen vrátit jistotu složiteli.

Institut jistoty lze využít i v případech, kdy povinný v daném okamžiku nedisponuje dostatečnými finančními prostředky, neboť zákon umožňuje, aby jistotu neskládal přímo povinný, ale aby ji za něj (se stejnými účinky) složila jiná osoba. Je samozřejmě také možné, aby část jistoty skládal povinný a část jiná osoba. Povinný by měl nicméně v každém případě exekutora písemně informovat, že dojde

ke složení jistoty podle ustanovení § 54 odst. 5 exekučního řádu a v tomto smyslu by pak měla být rovněž specifikována samotná platba, aby nevznikly pochybnosti o povaze skládané finanční částky (zejména aby složená jistota nemohla být považována za dobrovolné plnění na vymáhanou pohledávku ze strany povinného).

I přes svou stručnou úpravu (nebo možná právě kvůli ní) lze v praxi narazit na určité výkladové nejasnosti. Konkrétně máme na mysli požadavek zákona, aby výše skládané jistoty odpovídala výši vymáhané pohledávky, nákladů oprávněného a nákladů exekuce. Dovozuje se, že složená jistota by měla bezpečně zajistit úhradu vymáhané pohledávky a nákladů i za dobu do pravomocného rozhodnutí o návrhu na zastavení exekuce. Tato doba se však pochopitelně odvíjí nejen od složitosti dokazování v řízení o zastavení exekuce, ale i od rychlosti řízení u příslušného exekučního a odvolacího soudu. Za přiměřený se považuje požadavek na složení jistoty minimálně v rozsahu dalšího půl roku, ale odhad konkrétní doby je pochopitelně otázkou subjektivního pocitu a může vést k rozporům mezi povinným a exekutorem.

Zákon bohužel jednoznačně neupravuje postup exekutora, pokud by u něho byla složena jistota ve výši, kterou by nepovažoval za přiměřenou nebo jestliže by došlo k prodloužení řízení o návrhu na zastavení exekuce oproti očekávání a povinný nebo třetí osoby by již nadále nebyli ochotni nebo schopni jistotu doplnit. Ani v těchto případech nicméně není přípustné, aby exekutor použil již složenou jistotu bez souhlasu povinného na úhradu vymáhané pohledávky.

Další výkladové problémy byly spojeny s otázkou, zda po složení jistoty může být rozhodnuto rovněž o odkladu vykonatelnosti exekučního titulu, konkrétně rozhodčího nálezu. Podle zákona o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů může soud na žádost povinného odložit vykonatelnost rozhodčího nálezu mimo jiné z důvodu, že by neprodleným výkonem rozhodčího nálezu hrozila závažná újma. Může však hrozit povinnému újma i v případě, že již bylo provedení exekuce odloženo v důsledku složení jistoty? Nejvyšší soud ČR ve svém usnesení sp.zn. 23 Cdo 3022/2013 ze dne 24. 3. 2014 upozornil, že odklad vykonatelnosti rozhodčího nálezu a odklad provedení exekuce podle § 54 odst. 5 exekučního řádu jsou dva samostatné a na sobě nezávislé procesní instituty a že splnění podmínek pro aplikaci těchto opatření je nutno posuzovat samostatně. Nezávisle na existujícím odkladu provedení exekuce v důsledku složení jistoty je tedy třeba zkoumat, zda by při neprodleném výkonu rozhodčího nálezu nehrozila závažná újma, například s ohledem na výši vymáhané částky nebo na skutečnost, že již oprávněný (resp. exekutor) k vymáhání této částky přistoupil. V občanském soudním řádu bohužel institut obdobný jistotě podle § 54 odst. 5 exekučního řádu nenalezneme, což by patrně smysl odkladu provedení exekuce pro povinného oslabovalo v případě, že by se oprávněný (navzdory složené jistotě) rozhodl pro zpeněžení majetku povinného postupem podle občanského soudního řádu (takovýto postup by však pochopitelně nebyl možný za předpokladu, že by již u konkrétního majetku byla v důsledku předchozího postupu exekutora založena překážka ve smyslu zákona č. [119/2001 Sb.](#), kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí – viz také ustanovení § 130 odst. 3 exekučního řádu a usnesení Nejvyššího soudu sp.zn. 20 Cdo 4071/2009 ze dne 5. 4. 2011 a sp.zn. 20 Cdo 3121/2011 ze dne 17. 7. 2012).

Zakotvení institutu jistoty do právního řádu lze hodnotit jednoznačně pozitivně. Domníváme se však, že k posílení právní jistoty povinného i oprávněného by přispěla zejména výslovná úprava postupu exekutora pro případ, že by se výše jistoty ukázala jako nedostatečná k pokrytí nákladů oprávněného a nákladů exekuce.

JUDr. Ondřej Vislocký,
advokát a partner

JUDr. Martin Kareš,
advokát

[DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.](#)

V Parku 2323/14
148 00 Praha 4

Tel.: +420 244 912 463

Fax: +420 244 912 803

e-mail: ak@dbkp.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)